



І. П. Зарвирог, бібліограф II категорії науково-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

**ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО»**

***Ключові слова:** наукова бібліотека, Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», інформаційні ресурси, репозитарій, стандартизований електронний навчально-методичний комплекс, електронна колекція.*

***Ключевые слова:** научная библиотека, Национальный университет «Юридическая академия Украины имени Ярослава Мудрого», информационные ресурсы, репозитарий, стандартизированный электронный учебно-методический комплекс, электронная коллекция.*

***Key words:** library, The National University "Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine", information resources, repository, standardized electronic educational-methodical complex electronic collection.*

Уже не є новиною, що суспільство і його невід'ємна складова – інформація, постійно змінюються: з'являються «нові» знання, розробляються актуальні напрями наукових досліджень, метою яких є задоволення інформаційних потреб і викладачів, і науковців, і студентів.

Правознавча наука і освіта не є винятком, оскільки вони тісно пов'язані з проблемами врегулювання суспільних відносин, законотворчістю, правовим забезпеченням усіх сфер людської діяльності.

У вищих юридичних навчальних закладах продукуються інноваційні ідеї, здійснюються наукові дослідження з питань правознавства, які спираються на кращий міжнародний досвід, що стає основою для економіко-правового розвитку держави. Від того, як оперативно і якісно надані результати наукових досліджень, тобто наскільки вони стали більш відкритими і доступними фахівцям, науковцям тощо, залежить подальше збагачення і модернізація правознавчих знань.

Вузівська бібліотека покликана бути у центрі науково-інформаційного забезпечення освітнього процесу і науково-дослідної роботи, надавати якісні інформаційно-бібліографічні сервіси, створювати відповідне середовище

інформаційно-наукових ресурсів [3]. Бібліотеки вишів запроваджують нові методи та форми популяризації знань, інтеграції науки, освіти та культури в інформаційний простір [1]. Цим процесам приділяють увагу і висловлюють своє бачення І. Журавльова [1], Н. П. Пасмор [2], Я. Л. Шрайберг [3] та ін.

Наукова бібліотека Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» використовує нові інформаційні технології майже в усіх бібліотечно-бібліографічних процесах, що дозволяє користувачам швидко отримати релевантну інформацію, ресурси, знання [2], створює чимало електронно-навчальних ресурсів. Наведемо приклади деяких з них.

Електронний каталог (ЕК) наукової бібліотеки НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого» – це потужний засіб автоматизованого обслуговування запитів і потреб користувачів. ЕК формується з 1999 р., за допомогою АБІС «ІРБІС». Обсяги бази даних ЕК складають більше 500 000 бібліографічних описів книг, статей, збірників наукових праць, рідкісних видань, дисертацій, авторефератів та ін. Користувачі мають можливість цілодобово працювати з інформаційним контентом, здійснювати електронне замовлення книг дистанційно.

Бібліотечний веб-сайт НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого» став етапом інформатизації навчально-освітнього середовища вузу, показником спроможності обслуговувати користувачів на більш якісному та сучасному рівні. Він є потужним інформаційним порталом, який об'єднує всі бібліотечні ресурси, бази і банки даних, інформаційні послуги та ін., створені для навчальних та наукових потреб університету.

На веб-сайті наукової бібліотеки представлений електронний архів-репозитарій eNULAIR (веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база цифрових копій документів). Призначення університетського репозитарію полягає у накопиченні, систематизації та зберіганні в електронному вигляді інтелектуальних продуктів наукової спільноти вузу, наданні відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширенні цих матеріалів у світовому науково-освітньому середовищі та збільшенні індексу цитування наукових публікацій учених Національного університету «Юридична академія України

ім. Ярослава Мудрого». Структура інституційного репозитарію складається з розділів і колекцій: «Наукові видання» (збірники наукових праць, матеріали конференцій, колективні монографії, періодичні видання), «Праці вчених кафедр та інститутів університету», «Праці співробітників бібліотеки», «Фонди навчальних видань» (навчальні, навчально-методичні посібники, підручники, програми навчальних дисциплін), «Фонди рідкісних видань». Загальний обсяг електронного архіву-репозитарію eNULAIR сьогодні складає більше 3000 повнотекстових файлів. Бібліотека виконує вимоги законодавства: авторські та суміжні права регулюються «Авторським договором про передачу невиключних прав на використання твору».

У співпраці з кафедрами університету, редакційно-видавничим відділом, бібліотекою створено новий консолідований електронний продукт для вивчення навчальних дисциплін дистанційно – стандартизований електронний навчально-методичний комплекс (СЕНМК). Електронний ресурс передбачає розміщення на інформаційному бібліотечному порталі повнотекстових версій підручників, навчально-методичних посібників, хрестоматійних матеріалів тощо, адаптованих до вивчення нормативних та вибіркового навчальних дисциплін. Матеріали, представлені в електронному ресурсі і доступні цілодобово, мають популярність серед студентства.

Для аспірантів, здобувачів, викладачів університету бібліотекою розроблено і представлено на інформаційному порталі електронний бібліографічний ресурс «На допомогу організації науково-дослідної роботи». У структурі електронного ресурсу: «Нормативна документація з питань атестації наукових кадрів», «Перелік тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права України», «Переліки фахових видань», «Вимоги до опублікування наукових статей у фахових виданнях», «Вимоги до оформлення дисертацій», «Інформація про міжнародні реферативно-бібліографічні наукометричні бази даних (SCOPUS, Web of Science, INSPEC)» та інші регламентуючі матеріали і документи. Цей ресурс допомагає аспірантам та науковим співробітникам зорієнтуватися серед великого масиву інформації про напрями наукових

досліджень, стандартизацію їх оформлення та шляхи оприлюднення результатів праці.

Наукова бібліотека університету додержується загальноприйнятих світових норм збереження об'єктів культурної та наукової спадщини, робить усе для дигіталізації рідкісних фондів. Результатом такої діяльності став новий ресурс відкритого доступу – іміджева колекція рідкісних видань ХІХ – поч. ХХ ст. «Представники харківської правової школи». В електронній колекції представлені фрагменти оцифрованих праць відомих науковців-правознавців харківських шкіл кримінального, конституційного, адміністративного, цивільного, трудового права, криміналістики, теорії держави і права, проблем екологічного права, кримінального і цивільного процесів тощо. Ці матеріали стануть частиною «Бібліотеки електронних копій раритетних видань», що буде відкрита широкому колу користувачів Інтернету.

Отже, бібліотека НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого» має великий потенціал наукових, навчальних, освітніх електронних ресурсів для інтеграції у світове інформаційне науково-освітнє середовище.

Список літератури

1. Журавльова, І. Бібліотека вишів Харківського зонального методичного об'єднання: нова якість роботи / І. Журавльова // Бібліотечний вісник. – 2013. – № 3. – С. 3–8.
2. Пасмор, Н. П. Бібліотека в електронно-освітньому інформаційному середовищі вищого навчального закладу / Н. П. Пасмор // Новий Колегіум. – 2012. – № 4. – С. 43–50 : мал. – Бібліогр. : с. 49–50.
3. Шрайберг, Я. Вільний доступ до ресурсів бібліотек освітньої й наукової сфери: новий федеральний проект у російському бібліотечно-інформаційному просторі / Я. Шрайберг // Вища школа. – 2013. – № 4. – С. 74–78.